

KELET

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Ötösor: hasábozott garmond sor 6 kr. 670
Helyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyob-
b gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt
nyújt a kiadó hivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22). Haasen-
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse nr. 10

Nyilttéri cikkeket

garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállás:

Belső-szénutca 16. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kindó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1873 utolsó negyedére.

A „KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar
kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra
előfizetést nem fogadhatunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben pos-
tai utalvánnyal, kiadó Stein János könyv-
kereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után
tiszteltpéldánnyal szolgálok.

A „KELET” kiadóhivatala.

Kolozsvár, nov. 19. 1873.

Ghyecz Kálmán nyilatkozatait vissz-
hangzik az ország. A fővárosi falragasokkal
örömmel kiált „éljen” a vidéki jobboldal is
az ősz államférfiúnak, beleegyeznek ebbe a bal-
közép is, de a családok okozta sajnó fájdalom
kiséretében. A vezér maga adta fel a csatát
s a közharcosok elmélyedve bámulnak ma-
guk elé, ha valóban delibábok ütköztek a
párt ékes programjában, szappanbuborék volt-
é az a meggyőződés, mely most szét pattan
a józan ész érintésére s melynek ragyogó
színei az ország felét ragadták magukkal?

Elérkeztek az önismeret napjai s a napok
keserűnek lehetnek egy olyan pártra nézve, mely

annyi politikai hibát követett el, mint a bal-
oldal. Jól tudja ezt a fő, az országgyűlési
párt Budapesten, de nem meri bevallani gon-
dolatait, mert retteg, hogy fellázadnak a ta-
gok a vidéken s ez egyenletlenségben elvesz
az egész test.

A lét kérdése az, miről a baloldalnak
fáj lemondani. Az enyészetnek hagyni ama
sok szép csatáros jelenetekkel ékeskedő mul-
tat, beolvadni egy más pártba, rövid időn
egy néhány évi elettel bíró historiai mennyi-
ségé olvadni, melynek földi pályája nem volt
egyéb mint az elérhetetlen vágyak utáni kap-
kodás s e törekvés hiábavalóságának beesme-
rése; mind oly dolgok, melyek sem Tisza
Kálmán, sem pártja nagyratörésvével nem
egyeztethetők össze.

Ghyecz Kálmán — ugymond Jókay —
megmondta mit ne kövessünk, de nem: mit
igen.

Ghyecz bizonyára tudna rá feleletet ad-
ni. Ha a baloldal meg van róla győződve,
hogy álláspontja helytelen, egyszerűen térjen
át a jobboldal álláspontjára s ne kutasson
maga számára bármilyen feltétel alatt külön pro-
gramot. Ez a azonban a megsemmisüléssel vol-
na azonos és a mitől annyira irtózik minden
földi teremtes, nem csoda, ha a balközép sem
érez iránta rokonszevet.

Maradt tehát a baloldal a régi program
mellett ama pikáns módosítással, hogy azt
nem kívánja „egyszerre” valósítani. Mit
egyszerre nem kívánunk életbeléptetni, nem
is harcolunk érte egyszerre; hogy tehát mely
kérdések sürgetése van elnapolva a balközépi
programból, sejtjük ugyan, de az iránt mégis
csak az országgyűlési tárgyalások fognak fel-
világosítást adni.

Erős azonban meggyőződésünk, hogy a
lejtőn, melyre a baloldal jutott s mely a jobb-
oldal felé vezet, a balközép meg nem állhat.
Hiszszük, hogy merő ellenzékieskedésből a
balközép többé nem fog pártkérdést faragni

minden olyan ügyből, melynek elintézése a
két nagy párt liberalis természeténél fogva
egyöntetű lehetne.

Józan uton haladva önkénytelen fusió lé-
tesül a két párt között s ekkor a baloldal is
törekedni fog arra, hogy megszűnjön a fonák
helyzet, mely szerint egy, a jövőben tárgya-
landó kérdés felett, ellenséges állásban legye-
nek egymással szemben olyan pártok, melyek
különböztetve minden kérdésben egyetért-
hetnek.

Egyébiránt ez egyetértés egészen a balkö-
zép higgadságától függ. Ha a párt multját
tekintjük 67 óta, könnyen meggyőződést sze-
rezhetünk arról, hogy igen számos kérdésben
vagy a nagy tömeg legyezgetése, vagy merő
opponálási viselkedés szabta meg magatartását
és sokszor a legigénytelenebb nézeteltérést
casus bellinek jelentették ki, hogy egy kis
harci jelenetben gyönyörködtessek a közönsé-
get s pezsgő életrevalóságukról biztosítsák vá-
lasztóikat. Ezt a baloldal jövőre is megteheti
s ez által könnyen kinyerheti a makra-párt-
hívek tetszését, kik már is attól rettegnek,
hogy a szegen rozsdásodik meg a kortes-fokoss
a közömbös magatartás miatt, s nem kis mérv-
ben csökkent bizalmuk az otthon oly sokat
ígérő baloldali képviselő iránt. Ghyecz Kál-
mán s vele a mér-éklet nagy része eltávozott
a párttól, a balközép csak bomlása feletti
bosszúságában is pattoghat, tüzelhet s az or-
szágnak is juttathat keserűségből, csak azért
is, hogy megmutassa, miszerint a régi.

Mindez a baloldal dolga, lássák miként
cselekszenek. A Deákpárt teendője azonban,
hogy csak önmagára számítson s egy compact
egészet képezve erős kezekkel vezesse az or-
szág sorsát.

— A Deákpárt nov. 17-iki értekezlete elé a
párt a legnagyobb érdeklődéssel tekintett. A kör
tagjai majdnem teljes számmal jelentek meg. Deák
Ferencz, beteges állapota miatt, nem lehetett je-

Az az elborult tekintet, az a nehéz fonás, mely
a szegény asszony kebléből felszakadt: engemet is
egészen consternált. De azért mégis csak megembe-
reltem magamat, sőt mosolyogtam is. Hiszen nekem
nem volt szabad kishitűnek mutatkoznom az előtt,
kibe bátorságot akartam önteni.

— Kegyed alkalmassint nagyobbban látja a ve-
szélyt, mint a milyen valóban. — szoltam hozzá. —
Kálmán nem lehet oly nagy beteg. Mi baj is érthette
volna, a mitől rettegnünk kellene?

— Már régóta nem olyan, mint az előtt volt
— folytatá ő láthatólag erőt véve magán. — Nap-
pal ingerült, gyakran a legesekélyebb dolog is
izgalomba hozza; éjjel pedig kikerül az álmom s
olyankor nagyon sokat szenved.

— Hát az orvosa mit mond?

— Hogy szív baja van.

Az a szorongó érzés, mely szívemet eddig kap-
csokban tartá, engedni kezdett, — mert, ha ama
sőt megdöbbent is az embert az első pillanatra:
még sem helyezi a veszélyt oly közvetlen közel-
ségbe. Hiszen lehet, hogy szív baja van, de ezen ki-
fejezés oly tág kalap, melybe sok minden belefér.
Vannak idegesszív bántalmak, melyek heves roha-
mokban törnek elő és szerfölött elcsigázzák a bete-
get, a nélkül, hogy életét komolyan fenyegetnék.
sőt fordulnak elő kisebb fokú organikus bajok is,
melyek mellett meg lehet öregedni.

Az ember könnyen kaphat csúzt egyik vagy
másik irányban, vagy a nagyobbat izmokban. Ha
orvoshoz folyamodik miatta: ez azt ajánlja neki,
hogy menjen a gőzfürdőbe, vagy pakoltassa magát
hideg-vízbe lepedőbe, feküdjék le s maradjon az ágy-
ban a míg derekasan meg nem izzad. Ki fog egy
kis „szaggatás” miatt érzékenykedni? Megesik az-
tán, hogy a szaggatás megszűnik, hanem egyszerre a
szív hevesebben kezd dobogni, épen úgy, mint mikor
az ember a szeretője ablakához közelít. Akkor aztán
ismét orvosához fordul és megkérdi tőle, ho-
gyan van az, hogy most a szíve sokkal erősebben
ver, mint azelőtt? És a doktor a beteg melléhez
szoritja fülét, azon helyre, hol a szív lüktet s hallga-
tözik sokáig. Végre megörbített hátát újra kifeszíti
s elkomorult arczával néhány „hm, hm”-öt dünyög.
A betegnek persze nem szól semmit, hanem a kör-
nyezetet felvilágosítja, hogy bizony itten a csúzos

lea; — jelen volt azonban Csengery Antal, kit vaj-
mi régen nem látott a kör.

Az értekeztet 5 órától 8 $\frac{1}{2}$ -ig tartott, s közben
félórát elnyúló beszédek is mondatk. Tudósításunk
csak a legfőbb pontok kiemelésére szorítkozik.

Mihajlovics az adóhátralékok ügyében
tett kérdést, mire a pénzügyminister felelt. Tarnó-
czy Gusztáv felpanaszolta, hogy a kölcsönről szóló
törv. javaslat nem terjesztett előbb a párt elé,
semmint azt a házba bemutatás közben azt is fel-
említ, hogy a párt tagjai nem játszhatják a „sza-
vázó gépek” szerepét. Kerkapoly a javaslat azon kö-
rülményeinek elősorolásával felelt, melyeket vasárna
pi lapunk említett.

Következett a kormány előterjesztése a bank-
kérdésben. Kerkapoly pénzügyminister ugyanis föl-
említé Simonyi Ernőnek a ház bolnapi ülésében ki-
fejtendő bankindítványát s arra kérte a pártot,
hogy ez ne fogadtassék el tárgyalásra. Azzal vé-
gezte szavait, hogy a helyzet közelebb fog tisztáz-
tatni.

Prileszky Tádé a minister e szavait a pénz-
ügyi helyzetre értvén, kiemeli annak sürgősségét,
hogy a helyzet minél előbb tisztáztassék. Nem lát
abban veszélyt, ha ez indítvány most tárgyalatik.

Tavaszi Endre hasonló nézetben van. Ugy-
szintén gr. Csáky Tivadar, míg Zsedényi Ede azt
fejt ki, hogy az önálló nemzeti bank felállítását most
(Simonyi tudvalevőleg azt indítványozza, hogy a ház
utasítsa a kormányt az önálló nemzeti bank fel-
állítására) lehetetlenség. Itthon nincs pénz: kül-
földről nem kapunk. Tarnóczy az önálló nemzeti bank
mellett szol.

Csengery Antal erre az értekeztet legfeszül-
tebb figyelemmel szótalt fel. Azok — ugymond
— tulbecsülik az önálló nemz. bank jelentőségét,
kik abban óvszert keresnek minden válság ellen.
Válságok ott is vannak, a hol önálló bank létezik.
A bankügy rendezésének fontosságát azonban részé-
ről is természetesen elismeri. De jelenleg ez ügy
tárgyalása aig birhatna más, mint elméleti érté-
kel. Ez helyén van egyeteken, a sajtóban; de nincs
helyén a törvényhozásban. Az ország előtt most leg-

lob következtében billentyűjü fejldött ki a szívben
melyen ha most már segíteni nem lehet is, de azért
— kedvező esetben — sokáig élhet vele a patiens.
Azt egyébiránt szívesen megselel, hogy az ille-
tőnek előbb többé hekövetkező halála után a —
bonczolatlán megjelen s konstánli fogja, hogy a
billentyűk csakugyan nem záródhattak jól össze s
hogy e szerint kórházozata tökéletesen helyes és
alapos volt.

És gyakran megtörténik s ilyesminek a lehető-
sége is megfordulván agyamban, következő kérdést
intéztem Corneliohoz:

— Szenvedett e Kálmán az utóbbi időben csu-
zos bántalmakban, kivált üzleti csuszban?

— Arra nem emlékezem — válaszolt a mű-
vész; aztán mintha észbe jutott volna valami,
így folytatá: egy izben — de az már régen volt,
ha nem csalódom forradalom után — valami kis
helységben megbetegedett. Iszonyú főfájása volt. Egy
vén asszony, a ki őt ápolta, azt állította, hogy a fej-
csusz és bevarrta a fejét bundadarabokba. Egyebet
nem tudok.

— Alig hihető, hogy mostani baja abból fej-
ldött volna, miután a közbeeső időben nem panaszo-
kodott semmiről.

— Isten tudja a szívével mindig volt baja.
Emlékszem, hogy a baloldalon soha sem tudott fe-
küdni. A tán, ha valami felizgatta, mindig a szív-
hez kapkodott, mintha tépdesseni akarná, mi közben
így kiáltott fel: „eh! ez a szív, ez a szív, — csak
szívem ne volna!”

— Ha én erre aztán azt válaszoltam: „de
édes fiam, szív, szív! másnak is van szíve, más is
tud érezni, de azért uralkodni is kell tudni felette,”
akkor ő így szolt: „igen, de mikor nekem más
szívem van!” Azt is többször említette, hogy atyja
szívában halt meg. Ott volt, mikor bonczolták s
látta, hogy a szívburokban víz volt. Ennek folytán
úgy beleélté magát abba a gondolatba, hogy neki is
szívbejában kell meghalni.

Hogy bevált minden. Igaza volt, midőn azt
mondta, hogy neki más szíve van, beteljesedett sejt-
telme hogy szívbejában fog meghalni.

(Folytatása következik.)

„KELET” TÁRCZAJA.

Nymphäa.

Elbeszélés.

Irta: Jensen Vilmos.

(Folytatás.)

Egy inas jött ekkor nevetem kiáltva; a sze-
kér, mely a városba vala viendő, készen állt. De a
kis leány megígá karomat s élénken szöla:

— Nem, — nem!

— De meg kell lenni Adél, viszonzám, lop-
va tekintve az inas kedvetlen arczára. Ekkor szo-
rosan mellém lépett s fülembe sugá:

— De majd, ha nagy leszsz, s nem kell töb-
bé iskolába járnod, nemde eljössz akkor, s átviszesz
a pavilonba s a vízi rózsákhoz? Akkor majd neked
is adok egyet közülük!

— Eljövök, ha szabad lesz neked akkor
menned.

— Oh, te majd elvessz engem feleségül s ak-
kor szabad lesz minden! kiálta hangosan.

Az inas együgyűen elkezdett nevetni, s maga
után vont a szekérhez, aztán beértünk a városba, s
atyám annyira megtisztelve érzé magát a szerencse
által, mely engem ért, hogy el is feledé megszidni
fiát, a miért az erdőbe barangolt.

Mind ezt fiatal emberünk félhangon, maga
elé bámulva mondá el, de rendre, rendre gunymo-
soly cikázott ajkain s hangosabban tevő hozzá:

„Az együgyű inas a végén is legokosabb volt
közünk. Ez is csak emlék, mint a többi, de úgy
látatik ez sem olyan, melyért érdemes volna egy
lépést is tenni tovább.

Jam satis — valeté!”

Még egyszer ismétlé e szavakat anyanyelvén:
„élég — élj boldogul!” s megmozdult, hogy vissza
térjen az erdei uton, melyen jött vala. De előbb
még egy pillantást vetett a tóra, s bámulva intézé
magához e kérdést:

— Ugyan bizony, hatyttyuk is vannak most e
tőn? Ez legalább valami egészen új dolog volna.

Szerdahelyi Kálmán utolsó napjai.

(Orvosi naplóból.)

(Folytatás.)

— Köszönöm, hogy eljött. Kálmánom nagyon
vágyott ön után; szeretné véleményét hallani beteg-
sége fölől s azt óhajtja, hogy vegye gyógykezelése
alá, ha teheti. — Így szolt hozzám oly hangon, mely
kissé remegett.

— És — csakugyan beteg? — kérdezém s
elszorult szívvel vártam a válaszra.

— Én azt hiszem, hogy nagy beteg, — vála-
szolt a művész könyvelt szemekkel.

égetőbb feladat: a pénzügyi helyzet rendezése s e feladat körül egyesülni kell minden párt-s a pártok minden árnyalatának E feladat teljesítését — nézete szerint — igen helytelen volna válságokkal megszakítani. De azért nem akarná a bankügy megoldását sem elodáztatni. Azt ajánlaná tehát, hogy Simonyi Ernő indítványa ne tárgyalassék; de a kormány jelentse ki, hogy a bankkérdésben még ez ülésszak alatt előterjesztést tesz a háznak. — Csengery szavai és indítványa zajos helyesléssel fogadtattak.

Kerkapoly miniszter csatlakozik Csengery indítványához, hogy a bankkérdésben ő vagy a kormány még ez ülésszak alatt előterjesztést tesz a háznak, s ezt a holnapi ülés alkalmával, a házszabályok által megszabott formában, be is fogja jelenteni.

Máriássy Béla a bankügy minél előbbi megoldását sürgeti.

Szlávy min. elők felel Tarnóczynek, ki annak részletezését kérte, hogy miért nem alkalomszerű most a bankügy tárgyalása. A ház tagjainak ezt éreznie kell. A min. elnök beszéde további folyamában kifejezé, hogy sokan csalódásban vannak az önálló nemz. bank felett, mert a kinek nincs hitele, annak az önálló bank sem kölcsönözhetne.

Goróve István általános figyelem s helyenként nagy tetszés által kísérve szól. Beszede elején Zsedényivel polemizál, ki az önálló bankot úgy definiálta, hogy 200 millió ezüstöt kellene beszerezni ezen alapon ugyanennyi bankjegyet kibocsátani. Ezt szónok helytelen definíciónak tartja. (Zsedényi tagadja, hogy ezt mondja.) A mi a bankügyet illeti, tagadja a pénzügyminiszter azon állítását, hogy az önálló bank az állam pénzügyeire nem volna befolyással. Van befolyással közvetve, mert emeli az adóképeséget, előmozdítja az általános hitelügyet, Szónok elfogadja Csengery indítványát, de nem helyeselheti a kormány azon eljárását, hogy a bankügyben két év óta semmi előmenetel sem történt.

Helyteleníti e kérdés oly fellátását is, mintha az Ausztria érdekeivel ellenkeznék. Megkellett volna győződneti Ausztriát, hogy az önálló magyar bank nem ellenkezik Ausztria anyagi érdekeivel; ha a kiegyezési mű megkötésekor azon meggyőződés felkeltődött, hogy a magyar anyagi érdekekkel, nem fektetett volna súly: soha nem létesül a kiegyezés. Az önálló magyar bank ellen kifogása lehet némely bécsi párttalálomasságnak, de ezekkel meg kell küzdeni.

Az osztrák népek anyagi érdekeivel ez nincs ellentétben s ha a kérdés ily szempontból tárgyalatik, az bizonyára több sikert mutathatna fel, mint amennyit most felmutathat. Végre arra kéri a kormányt, hogy ne hozza kényszerhelyzetbe a pártot vagy is ne akkor terjessze majd elő a bankügyet midőn majd nem lehet mást tenni, mint az előterjesztést elfogadni.

A kormány ezt elkerülheti, ha érintkezik a párt által választott bankbizottsággal, mely ép azért választott, hogy a kormányt a párt nézeteivel érintkezésben tartsa. A kormány eddig e bizottságot teljesen ignorálta.

Kerkapoly miniszter felel Goróvéknak. Azt tartja, hogy a bankügyet legegyszerűbb lett volna a kiegyezés megkötésekor megoldani. Mi azonban csak akkor gondolunk a bankra, mikor nincs pénz. A kormány a bankügygel sokat foglalkozott, van megállapított terve, s ezt a parlamentáris formák között közli majd a párttal és a házzal.

Ezzel az értekezlet, mely Csengery indítványát elfogadja, véget ért.

— **Ghyecy Kálmán** nagyhatású nyílt levele mind nagyobb hullámokat ver a közvéleményben s nem csekély zavart idéz elő a baloldali tépet sorai között. Tiszta Kálmán Komáromba utazik, hogy segélyt kérjen az eltávoztottól; a „Debreczen” megidézi Tiszát, Molnárt és Kisst, hogy adjanak számot választóiknak eljárásukról, mely „nem felel meg az adott választási programnak”; az „Ellenőr” megcsuklott s nem tudja megmondani, hogy voltaképpen mit tart Ghyecy leveléről s csak amugy melleleg nyilatkozik midőn a „Bihart” excommunicálja az igazhitű balközépiek sorából, a miért a nagyváradi lap a körből kilépett Ugron Gábornak a párt-értekezleten tartott beszédét helyesli. A „Magyar Polgár” is megkapta az ordret Pestről, mely szerint Ghyecy „igen gyengén (!) motiválja kilépését” a pártból. Épen azért szétküldi Ugron G. említett beszédét, mellékelte képpen, de „nem osztja Ugron barátja beszédét” (sic!) Szóval nagy zűrzavar mindenfelé.

Ghyecy Kálmán jelentése

szab. kir. Komárom városa választó polgáraihoz.
(Folytatás.)

E javaslatok lehetnek jók, lehetnek hiányosak, módosíthatók különféle képen is: de az nézetem szerint bizonyos, hogy új pártalakulás, sőt ettől tekintve, a két nagy országos párt közötti káros küzdelemnek megszüntetése is kölcsönös engedmények, a rendes állami viszonyok között kielégíthetetlen követeléseknek elejtése, ugynevezett elvádozat nélkül

nem történhetik meg; mert akár a pártok, akár államok között támadott éles küzdelmeknek, bármily károsak legyenek azok a közügyre, ha csak az egyik fél a másik által tényleges erőszakkal végképen el nem nyomatik, vége soha nem lehet, ha mindegyik fél állandóan ragaszkodik követeléseinek minden pontjához.

Akkor, midőn a Deák-párt alakult s keresztyül vitte kiegyezési tervezetét, s akkor, midőn a b. közép pártnak 1867. és 1868-ik esztendei programjai közhírré tétettek, ki volt az, ki tal nem becsülte kelletténél országunk anyagi tehetőségét és szellemi tökéjét? És senki előre nem láthatja, vagy legalább nem vélte akkor azt, hogy a magyar miniszterium néhány évi kormányzása alatt Magyarország azon sajnálatos állapotba jusson, melyben pénzügyeink helytelen kezelése s a kormányuk és országgyűlésnek számos hibái miatt még fönmaradása is veszélyeztetik; s ez megtörtént; s az ország, ha a bajom idejében segítve nem lesz rövid idő múlva egy katasztrófa előestéjén állbat.

Nagy katasztrófák azok, melyek az országot külről fenyegetik, más országokban s nálunk is, a hazaszeretet szent érzésének ösztönéből nem egyszer egyesítették már az egymással homlokegyenest ellenségesen szemben álló pártokat a haza közös védelmére; küllelenség megtámadásánál nem kisebb azon veszély, mely hazánk államiságát jelenleg belviszonyainak rendezetlenségénél fogva fenyegeti: s ha a haza külmegtámadás ellen fajtól vagyonuknak, vérüknek, életüknek áldozatát méltán követeli, — a bel, de az országot szintén ugy megsemmisíthető veszélyeknek elhárítására szintén egy méltán követelhet minden áldozatot polgáraitól: követelheti, midőn erre is szükség van, elhallgattatást, elejtését egyéni nézeteinek, véleményeinek, habár azok elveknél nevezetlenek, s elejtésük látszólag az akarat szilárdságának, s a következetességnek rovására történik is.

Voltak idők, midőn csekély kivétellel csaknem mindnyájan lehetők tartottuk az ország teljes függetlenségének polgárai egyetemes lelkesítő közreműködése, áldozatkészsége által, kedvező európai konjunkturák között, az országnak anyagi és szellemi erejével eszközözendő kivívását; időközben azonban a kötött állami szerződéseknek szigorú jogérvénye, a nemzetnek egymással ellenkező s tevékenységüket minden telépéseikben kölcsönösen zsiabasztó pártokra szakadása: a monarchiának mostani alakjában való fönntartását Európa közös érdekének oltalma alá helyezett megváltozott külpolitikai viszonyok; nemzetünk más nagy államokéhoz indokolhatatlan túlbecsülés nélkül nem hasonlítható anyagi és szellemi tőkéje valóságos értékének a tapasztalás által igazolt fölismerése s azon még szomorubb tapasztalás, hogy az áldozatkészség a közügyért, készség azon személyes és vagyoni terheknek viselésére, melyek nélkül állam fön nem állhat, a nagy célok pedig épen kivihetetlenek, hiányzik a haza polgárainál, jelesül azoknál is, kik e terheket kényelmeinknek csekély megszorításával nehézség nélkül elviselhetnék: lehetetlennek tévők az ország azon teljes függetlenségének kivívását, melyek oly sok oldalról hangoztatnak s a melyet eddig még mindig csak konszolidált nagy anyagi és szellemi erővel bíró nemzetek s ezek is csak kedvező körülmények között s nagy áldozatokkal vihathattak ki; elérhetetlen céloknak a rendelkezésre álló eszközöknek kellő számbavétel nélkül történő erőszakolása pedig már túl megy a szilárd akarat fogalmának határán, mely helyesen csak kivihető célokra törekedhetik s habár a jelálgolóbb hazafini érzésből ered, mégis csak a helyzet felismerésének, erőnk, tehetőségünk tulbecsülésének szüleménye.

A következetesség jeles tulajdonsága a férfunak, ha elérhető célok törvényesítésére irányzott törekvésben az urban álló akadályok legyőzésére gyakoroltatik: erőpazarlás, ha elérhetlen célok ki erőszakolására fordítottatik.

A következetesség önmagában nem kriterium, akár az elv, akár az eljárás helyességének; a politikában a következetesség értékét a körülmények határozzák meg; ha ezek nem változtak, helyes az; ha változtak, helytelen; s ez esetben a következetesség szigorának is meg kell hajolni a haza közérdeke előtt; mert az ország polgárainak és képviselőinek főfeladatuk nem az, hogy a haza javát egy vagy más elv, vagy egyéni nézet szerint mozdítsák elő; hanem az, hogy azt valóban előmozdítsák; s ha a megváltozott körülmények valamely nézet, vagy elv életbeléptetését lehetetlennek, életbeléptetésének folytonos szorgalmazását a házra nézve károsá, veszélyessé teszik: annak elmellőzését, elejtését épen a főcél, a haza javának szemmel tartása teszi kötelességévé úgy az állam polgárainak, mint a képviselőknek is.

A viszony, mely a képviselő s választói között létezik, csak ő reájuk magukra tartozik, ahhoz másnak szólása nincs. Meg vagyok győződve, hogy mindegyik képviselő a közügyekre vonatkozó bármely nyilatkozatánál és cselekvényében fősúlyt fektet választóinak véleményére, és tehetősége szerint igyekszik eljárását azoknak egyebiránt az országgyűlés folyama alatt is módosítható közvéleményével a lehetőségig összhangzásban tartani: de kötelező mandatumok a képviselőknek, a képvisleti rendszer természeténél fogva, választóiktól csak egy lehet: a ha-

za javának előmozdítása; s ha elődeink az 1848. esztendei pozsonyi országgyűlésen nem ezt, hanem küldöiknek határozott utasításait követték volna, nem alkottattak volna meg az 1848. esztendei törvények, melyek meghozataluk után készséggel fogadtattak az egész nemzet által s a melyeknek köszönjük most hazánkban azon önállóságot, melylyel bir, s köszönni fogjuk jólétét is, ha képsek leszünk fönmaradását biztosítani.

Említet nyizatkozatom nyom nélkül elhangzott, kiserletem elhangzott.

Megmaradtam mégis miadmellett az országgyűlésnek s barátaim szives elnézéséből ezen pártnak tagja, melyhez eddig tartoztam azon újabb alapítalon reményben, hogy gyenge erővel és tehetséggel tett kísérletem, ha az országgyűlés kezdetén meghiusult is, annak további folyama alatt, az események hatalma által támogatva némi sikert talán mégis fog eredményezni.

Megmaradtam a párt kebelében annyival inkább, mert habár a két nagy országos párt között folytatott küzdelmet, ugy mint az idő jártával kifejlődött, a házra nézve már akkor is sok tekintetben károsnak tartottam: azt mindamellett a házra nézve rögtön veszélyt hozhatónak mindaddig nem véltem, míg országos pénzügyünk állását az ismert bajok mellett is olyannak tartottuk, melyben közgazgatásunk rendes menetének fönntartásáról, bera-házásainak, fejlődésének folytonosságáról, országos hitelünk épségéről, állami hitelezőnk iránt felvállalt kötelezettségeinknek a adálytalan teljesítéséről nem nehézség nélkül ugyan s közjogi elvek fölötti vitatkozásaink mellett is teljesen biztosítva lenni vélhettünk.

Több fontos ügy tárgyalattott azóta az országgyűlésen: nagy horderejű eseményeknek voltak tanúi; a miniszterium az elnökségben történt változás folytán újabb alakult: országos pénzügyünk rendezetlen állapota köztudomásra jött, súlyos csapások nehezettek nemzetgazdaságunk minden ágaira; nyilvánvalóvá lett, hogy előbb mint vélénk, beállhat, a minthogy ismételve az idén is, tavaly is már csak nem beállott, s rémálomban áll most is előtünk azon lehetőség, melyben állami háztartásunk eddigi helytelen kezelése folytán, sem mások irányában főlállalt állami kötelezettségeiket pontosan nem teljesíthetnénk, sem közgazgatásunk rendes menete s mellozhetlenül szükséges beruházásainak akadálytalan fejlesztése igényeinek megfelelni képesek nem leszünk.

E szomorú tapasztalás meggyőzött arról, hogy az összes nemzetnek és törvényhozásának egyetemes közreműködése, egyetértése, megfeszített tevékenysége lesz hosszabb ideig még szükséges arra is: hogy ezen erejében annak tulfejlesztése által megintgattott ország az államiságnak csak azon fokán is, a melyben jelenleg áll, épségben fönntartassék; azon lázas rohamokat pedig, melyeket a közjogi vitáknak főlészire jutása az országban s törvényhozásban időnkint előidéz, azon beteg test, melyet Magyarországnak nevezünk, nem képes elbírn, jöendő nagyságát akarja megalapítani: képtelen lesz azon jogoknak is gyakorlására, melyekkel a jelenben valósággal bir.

(Vége következik.)

Külföldi szemle.

Kolozsvár, nov. 18.

Jules Simonnak a 15-ös bizottság nov. 13-ik ülésében tartott beszéde nagy hatást keltett ugy a képviselői körökben, mint az országban. Szükségesnek tartjuk tehát e beszédet a „R. Fr.” után a következőkben közölni:

„Jules Simon a monarchia visszaállítására irányzott, de meghiusult törekvések után azt várta, hogy indítvány fog tétetni a nemzetgyűlésben, hogy ez vegye tárgyalás alá az alkotmányjavaslatokat. És mit terjesztettek elő e helyett a nemzetgyűlésnek? Egy javaslatot, mely a provisorium meghosszabbítására és a személyes uralomra vonatkozik. A bordeauxi pactum az eszélynek egyik actusa volt oly feltétel alatt, hogy megragadják az első alkalmat a töle való szabadulásra, mert fentartása a lehetetlen ség bevallása volna. A Changerier által beterjesztett javaslat pedig 1884-ig akarja azt fentartani. Szónok azt hitte, hogy ily javaslat sem a nemzetgyűlésben, sem az országban nem fog viszhangra találni. A mi az országot illeti, nem is csalódott szónok, de igen is csalódott a nemzetgyűlést illetőleg. Franciaország végleges kormányt akar, a javaslat nem.

És mit akarnak e javaslat által elérni? Egy autokratikus kormányt, mert az elnököt függetlenné akarják tenni a törvényhozástól és 10 éven át elmozdithatannak. Királyt akarnak csinálni az elnökből, alkotmány és biztosítékok nélkül. Az mit sem változtat a dolgon, ha önök később akarják az alkotmánytörvényeket megalkotni, miután kinevezték az illető személyt. Ez által függökké teszik magokat és nem lesznek többé ugyanazok. Önök alá akarják magokat vetni egy személyes uralom pressiojának tíz éven át — vagyis oly időre, midőn önök már nem fognak létezni. Önök Franciaországot tíz évi provisoriumra, tíz évi személyes uralomra akarják kárkoztatni. E veszélyt akarjuk mi elhárítani.

1789 óta Franciaországnak minden törekvése oda irányult, hogy a személyes uralmat a törvény uralmával váltsa föl. Ezt akarja szónoknak is ellenjavaslata elérni, melyet most részletez. Szónok javaslata végleges kormányt akar, de oly módon, hogy e kormány organisatiojáról szóló tvjavaslatok előbb megalkottassanak, vagyis mielőtt a mandatarus megbizatnék, maga a mandatum legyen határozottan megszabva és körülírva.

Minden más eljárás ellenkezik a józan észsel és el lesz ítélve a világ és a történelem által. De legalább van-e csak egy becsületes indok is erre? (Tiltakozások jobbról.) Szónok nem lát egyebet mint államcsinyt. Egy megmentőre van szükségük és ez a második császárság theoriája: a közjó.

De vajjon veszélyeztetve van-e a közjó? Azt mondják, hogy Franciaország el fog veszni. De hol látják ezt? Nem engedelmessékednek-e a hivataloskok? Habozik-e a hadsereg kötelessége teljesítésében? Megtagadják-e a külbatalmak a nemzetközi viszonyokat? Nem. Minden szabályosan megy. Miért sietnek tehát oly nagyon?

A mi a kormánynak erejét képezi, az az intézmény, az államtörvény és nem az ember, bárki legyen is az; az ember nem egyéb, mint esetleg, bármint értékkel birjon is. Egyedül a törvény: erő. Miért nem akarnak tehát végleges kormányt és törvényt alkotni? Ennek oka csak az lehet, hogy azért akarják meghosszabbítani a provisoriumot, mert a kalandok tegnap meghiusulván, holnap ujra szándékoznak megkísérteni azokat. Kérdem: méltó-e e számítás az elökhöz? Megfelel-e ez Franciaország óhajainak és szükségének?

E beszéd után Jules Simon és társai nagy izgatottság között távoztak és hagyták ott a gyűléstermet.

A nemzetgyűlés ülésén, nov. 15-én Laboulaye felolvassa a 15-ös bizottság jelentését, mely szerint az ország nemcsak elnököt akar, de egy állandó kormányformát. A jelentés felhívja a conservativeket, hogy hagyjanak fel a monarchiai illúziókkal, segítsenek a köztársaságot szervezni, végül ajánlja Perier javaslatának elfogadását.

Az elnöki hatalom meghosszabbítására kiküldött bizottság kisebbsége következő javaslatot fogadott el: I. A végrehajtó hatalom azon naptól fogva, melyen e törvény életbe lép, Mac-Mahonra ruháztatik tíz évre. A hatalom eddigi czímét: „a köztársaság elnöke” megtartja s azt az eddigi módoszatok megtartása mellett gyakorolja, az alkotmányozó törvényeknek e jogkör netaláni változtatása meghagyatik. — II. E törvény kihirdetésétől számított 3 nap múlva egy 30-as bizottság választatik, mely az alkotmány-javaslatot tárgyalandja. — Azt hiszik, hogy e kisebbségi javaslatot a kormány is elfogadja.

Az ál-Wesselényi pöre.

A nagyváradi törvényszék előtt folyó hó 13-án kezdetett meg Balla Gergely, vagyis Balsághi Wesselényi László bünpere, ki tudvalevőleg 1866. augusztus 16-án fogatott el Debreczenben Juhász Imre csendbiztos által.

Életrajzából a hivatalos okmányok nyomán a következőket közöljük:

Balla Gergely Tasnádon született 1826. február 13-án, Balla József és Veres Magdolna szüleitől.

Alig volt 26 éves, midőn a nagyváradi bíróság különféle rablómerényletek miat tíz évi súlyos börtönrre ítélte el, a felsőbb bíróság ez ítéletet hat évre szállította le. Balla a makói fegyházba jutott, hol több czinkostársával kerülvén össze, ezekkel szökési tervet főzött ki és ezt ki is vitte. Ugyanis 1857. aprilis 30-án kilencez társával együtt jelentkezett, hogy meg akarja látogatni a kath. templomot. Ez megengedtetvén nekik, a tíz fegyencz két évi fegyveres őrt által a templomba kísértetett. Az út egy mellékutczán vezetett át: alig hogy az előmenők ide befordultak, Balla és Halász megragadták az egyik őrt, Balla kirántotta kezévl a fegyvert, Halász pedig egy árokba lökte. Ezalatt Fodor István és Szabó Imre ugyanezt próbálták tenni a másik őrrrel, ez azonban erőlyesen védte magát, mire Balla azzal fenyegette, hogy föbelövi, ha nem teszi le fegyverét. Így a két őrt ártatlanná tétetett; mire a négy tettes és egy Varga János nevű társuk, az elragadt fegyvereket magukkal vive, egy 2—300 lépésre levő parasztkocsi felé futottak, annak birtokosát, Rédei Istvánt erővel letartották, levették a lovakról a patkókat, elvágatták a Marosig, hol Halász egy közeli malomból evezőt hozott és átvitte társait egy csónakon a tulsó partra. Ott elbujtak az erdőben, éjjel pedig visszatértek a makói partra és három napig tartották magukat rejtve a vögyei erdőben.

Szabó Imre, ki a tájékat ismerte, élelemmel látta el őket; Balla pedig főnöküknek csapott fel és az ő vezérsege alatt három lovat és egy kocsiat raboltak, a kocsi elmentek Szabó tanyájára, innét pedig Hódmező-Vásárhelyre Nagy Pál tanyájára, a hova május 4 én reggel érkeztek.

Itt ki akarják magukat pihenni az istállóban, de már 6—7 óra közt a tanya tulajdonosa fölkelte őket azon kiáltással, hogy itt vannak a pandurok. — És csakugyan három pandur érkezett a ta-

nya elé: a négy rabló megijedt és meg akarta magát adni. Balla azonban biztatta őket és elő is adta menekülési tervét, mely tetszéssel fogadtatott. Balla egész ártatlansággal elment és egy, a földről telkapott papírdarabot adott át a biztosnak, mintha az valami igazoló okmány volna. Míg a pandur a papírost nézegette és ki akarta betűzni a reá írottakat, Balla hirtelen torkon ragadta és földhöz csapta.

Ugyanezt tette Halász a második pandurral, míg a karmadik a Balla által megtámadottnak ment segítségére és oldalfelegyveréssel Ballát több ízben fejbe vágta. Balla ez eseményt tagadja, de fején még megvannak a küzdelemből a sebhelyek.

Végre a pandurok kénytelenek voltak távozni s Balla újra szökésnek indult.

Kilencz nappal e küzdelem után a sz.-jóni lelkésziak előtt három fegyveres ember jelent meg, kik közül az egyik bement a házba és a plébánust Negyelák Antal püspölyszegedre akarta kényszeríteni, hogy adja elő pénzét, de egy kívülről jött jelle gyorsan eltávozott. Bebizonyítottuk látszik, hogy Balla társai követték el a merényletet, de az nincs bebizonyítva, hogy Balla is részt vett benne.

Két nappal utóbb a czinkosok Tóth László varcsódi földbirtokost támadták meg, hol ismét Balla vitte a főszerepet. Ő belépett ugyanis Tóth szobájába, puskáját mellének szegte és pénzt kért. Tóth azonban a rablót kiszorította és szolgálójával együtt be akarta tolni az ajtót. Ettől azonban el kelle állniok, mert Balla az ajtóhasadákon keresztül három ízben megszúrta Tóthot, ki kénytelen volt visszavonulni; gyorsan elsielt egy mellékszobán át a konyhába és ott a kandallóba bujt el. A rablók most behatoltak a szobába, keresték az elrejtőzött birtokost, de nem találták meg: erre a szolgát kényszerítették, hogy baltát hozzon, a melylyel, aztán fettegtek a szekrényeket, elvittek minden értékes holmit és egy kétesdű puskát; a kár 1049 frtra rugott.

Néhány kisebb rablás és erőszakoskodás után, melyeknél, hogy Balla részt vett volna, nincs bebizonyítva, a banda szétszórult; Halászt május 25-én Kertmezei Mihály házában elfogták, Fodor pedig ez alkalommal a pandurok agylotték.

A többi három együtt maradt, június 4-ig a vikaci erdőben voltak: Balla már akkor kaputban járt; a szünetlen üldöztetések által szorongatva, a banda június 7-én egészen fölözött és Balla Püspöki felé ment. Vargát nemokkura még Ujlakon elfogták és a már eltagott Halászzsal együtt 15 évi súlyos börtönrre ítélték. Hosszas barangolás után Szabó Imre is megkerült és 1871-ben a szegedi börtönben végezte be életét.

Az egész bandából már csak Balla maradt szabadon; el is tűnt egészen nyomtalanul: a közönséges rablóval többé nem is találkozunk; ű ezt a fölönást lejátszotta és most más alakban lép föl, kaputban, mint raffioirozott hamisító, mint Balságh Wesselényi László!

Hogy mikor és miy indokból határozta el magát Balla, hogy a Wesselényi nevet vegye fel, az annál inkább maradt titokban, mert ő még most is azt állítja, hogy ő valóságosan Wesselényi Miklós fia. Még akkor, midőn az igazságszolgáltatás kezét elkerülendő, eredeti nevét letette, talán még nem is volt a hamisításra elszánnva; egyszerűen csak Balságh László név alatt autatta be magát Borsod megyei Tibold-Darócson Csepessányi Tamásné özvegyasszonyánál, kinél gazdasági állomást kapott; ott meg is nősült Kuzanovics Klementine k. a. al. Keresztlevele, melyet ez alkalomból előmutatott, Balsághy László névre szólott; Kiss György lelkész által volt aláírva és annyit mondott, hogy Balsághy 1828. okt. 24-én született.

Ezen név alatt élt Borsodmegyében és a 60-as évek mozgalmaiban, politikai életében az ügyes és élelmes Balsághy oly szerepet vitt, hogy néhány barátja őt br. Wesselényi Miklóshoz hasonlítottatta.

Hogy ez mennyiben volt döntő életére és terveire nézve, azt nem tudni, csak annyi bizonyos, hogy már 1861-ben mutatott nevének egy állítólag báró Wesselényi Miklós által aláírt végrendeletet és egy hamisított keresztlevelet, a melyek szerint ő a Wesselényi fia volna: utóbb összeköttetésbe lépett Nagy Gerson tokaji ügyvéddel és 1864. okt. 14-én a Debreczenben akkor fenállott kir. kerületi tábla előtt Wesselényi Miklós gyermekei ellen, még pedig már Balsághy Wesselényi László név alatt pert indított. Követelését négy okmányra alapítá, névszerint egy „Bod Péter református prédikátor“ aláírást viselő keresztlevelet, egy 1828-ból kelt és báró Wesselényi Miklós aláírását viselő szerződést, továbbá egy 1849. nov. 12-éről kelt „nyilatkozat“ot báró Wesselényitől, melyben állítólagos törvénytelen fiát Lászlót elismeri. E nyilatkozat mellé egy Kazinczy Gábor által aláírt és 1864. martius 4-én kelt elismervény van mellékelve, melyben az van kijelentve, hogy az említett nyilatkozatot csakugyan báró Wesselényi irta alá és hogy nála ez alkalommal Wesselényi bemutatatta neki Balsághy Wesselényi Lászlót mint fiát, és hogy e fiatal ember egy mélyen elfátyolozott nő kíséretében jelent meg nála: végül Balla egy Wesselényi báró által Kazinczy Gáborhoz intézett levelet mutatta elő.

A beperelték tagadták az aláírás hitelességét, s zakértők szintén kétségbe vonták azt; Balla pedig

1868. május 28-án a kerületi tábla előtt letette az esküt, hogy állításai valók.

Balla Gergely meguyerte a pört, Wesselényi kiskoru gyermekei lefizették a felperes által követelt összeget, de csak letétképen, miután védőjük Zilahi Szikszai László, ki már nyomában volt a csalásnak, előkészítette Balla ellen a bűnpört.

Hogy a megszökött fegyenc most mily állást foglalt el Debreczenben legkiválóbb társadalmi körében, az köztudomás; ő maga meghitt barátai körében, milyenek voltak Nagy János ügyvéd, ij. Mándi Péter tarozali földbirtokos, azt beszélte, hogy ő Wesselényi Miklós báró és Teleki Blanka grófnő fia, hogy anyja 1846-ban közölte vele születése titkát, átadta neki okmányait és keresztlevelét, melyet Bod Péter akkori tanácsi rector 1826-ban atyja mondatolása után irt, két évvel későbbre téve a születés évét, hogy a titok annál mélyebb legyen.

Bod Péter a keresztlevelre azt írta volt: „Ecclessiam matriculajába be nem indikálom,“ csak Wesselényi határozott parancsára írta alá a keresztlevelet. Balla továbbá azt beszélte, hogy 1848-ban atyjának és 1849-ben anyja kíséretében mutatott be Kazinczy Gábornál; e szerint azon fátyolozott nő Teleki Blanka grófnő lett volna, — az ő édes anyja.

L'appetit vient en mangeant. Balla Gergely most már nem érte be azzal, hogy egy nagyhirű családba betolakodott, most már a vagyonból is követelt egy részt. E célból több ízben érkezett jogtanácsosaival, azt mondván nekik, hogy van két váltója, melyek együtt véve 20,000 frt értéket képviselnek, 1848. april 24-én lettek br. Wesselényi Miklós által elfogadva és Teleki Blanka grófnőnak 1861. május 22-én kelt giroja által az ő birtokába mentek át; e váltókról azt állítja Balla, hogy az azokban kitett összeget állítólagos atyja biztosította volna számára, mikor őt Kazinczynál bemutatja és hogy azokat állítólagos atyja adta volna kezébe; most azt állítja, hogy e váltókat, mikor Tokajban volt, ügyvédének, Nagy Gersonnak adta és hogy azokat, úgy véli, Nagy elküldte Szigethy Gyula pesti ügyvédnek.

Ezen terve azonban hajótörést szenvedett. Említettük ugyanis, hogy a Wesselényi család ügyvéde, Zilahi Szikszai Lajos mindent elkövetett, hogy a család leálézza: nagy fáradozással és vagy harmadfélezer frtnyi költséggel sikerült is neki Balsághy Lászlónak a makói fegyházból megszökött Balla Gergellyel való azonosságát annyira constatálni, hogy Ballának elfogatása törvényesen lehetséges volt.

Az elfogatásra az előkészületek egész titokban történtek, az ál-Wesselényi mindazonáltal neszt vette.

(Folytatása következik.)

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten novemb. 19. 10 ó. 10 p. d. e.
Érkezett novemb. 19. 10 ó. 45 p. d. e.

A képviselőház tegnap elhatározta, hogy Simonyi indítványát nem tárgyalja. A szavazás eredménye: 156 képviselő igennel 115 nemmel szavazott. A kormány kijelenté, hogy még a jelen ülésszak idején a bankügyet megoldásra juttatja. Legközelebbi ülés szombaton lesz.

Az osztrák pénzügyminister előterjeszté az 1874-ki budgetet, mely 2 millió fölösleget mutat.

A francia nemzetgyűlésben tegnapelőtt Mac-Mahon üzenete felolvastatott, melyben meghatalmazásait hét évre kéri kiterjesztetni. Az indítvány elfogadása valószínű.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, november 19. 1873.

— Magyar királyasszonyunk — Erzsébet — névnapját városunk egyházai felekezeti különbség nélkül hálaistenisztelettel ünnepelték meg. A tanácsbáz és nemzetiszínház épületéről nemzetiszín zászló hullámzott alá. A plebania templomban tíz óra tájt fényes istentisztelet volt, melyen a városi és megyei tisztségek, az itt állomásozó ezredek tisztikara és szép nap jelentőségéhez méltó díszben jelentek meg. Az istentiszteleten a helybeli rom. kath. Lyceum tanuló ifjúsága is részt vett s az ifjúsági dalárda szép ének-dallamokkal emelte a minden magyar kébeltől hön szeretett királyné névünnepe.

— Királyné ő felsége br. Gerliczy Felixné szül. Kornis Luiza grófnő csillagkeresztos hölgynek nevezte ki.

— Nagyváradot ma, a királyné névnapján fogják először gázzal világítani.

— A szombati rókavadászat érdekes mulatság volt, bár diadaljel (róka-fark) nélkül tértek haza. Délben a Paskálmalomnál vagy negyven vörösfark piroslott. Ott volt a király is, a hannoverai

koronaherceggel; továbbá Sir Buchanon, b. Waecker Götter porosz főkonul, gr. Andrássy és báró Wenckheim miniszterek, a fiatal herceg Tehetwintskyné, Van Lon hollandi család srb. Maholnap egész nemzetközi társaság fogja nyugtalanítani a róka-fark hajdan háborúban életét. Ezután két rókát kergettek meg. Az első után 45 percze nyargaltak, míg nem Ravaszdi uram a czinkóit szőlőkben vonta meg magát. A másodiknak a palotai nádas adott menedéket. Egyik sem került tehát a kopók fogára, hanem volt sok összevissza nyargálás, gátugrás s ez a rókavadászkok igazi élvezete.

— A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter a kézdí-vásárhelyi ipari szakosztálylyal megtoldott felső népiskolához Erdély Károly tanárjelöltet az ipartani s természetrajzi tárgyak szaktanítójává, egyelőre ideiglenes minőségben kinevezte s egy-szersmind az igazgatói teendőkkkel is ideiglenesen megbízta.

— A m. kir. pénzügyminiszter a nagygibányahivatalhoz főnöké s bányatanácsosá Hülli József nagybányai m. k. gép- és építészeti felügyelőt nevezte ki.

— A honvédelmi miniszter Pécsy János m. kir. honvédhadnagy-kezelőtisztet, a szabadságolt állományba áthelyezése mellett, a honvédelmi miniszterium számvevőségéhez másodrendű számtanácsossá nevezte ki.

— A jubileumi ünnepen decz. 2-án Bécs minden üzlete zárva lesz; délelőtt valamennyi templomban „Te Deum“-ot tartanak, déiben a szegények számára nagy lakomákat adnak, este ingyen előadások lesznek a színházakban, a várost kivilágítják s a nagy szökőkutat bengáli fényfénnyel illuminálják.

— Newyorkból írják, hogy Fischer, ki Eszékről százezer frt adósság hátrahagyásával szökött meg, ott nagy nyomorban él, mert egy Garay nevű emberrel operát szervezvén, e vállalatnál minden vagyonát elvesztette s most napszámmal keresi kenyerét.

— Fogarassy Mihály püspök ő excellenciája a kézdí-vásárhelyi katolikus temető bekerítése előmozdítására 50 frtot adományozott, melyért a megye halás köszönetét nyilváníti. Kézdí-vásárhely nov. 16. 1873. J a k a b i s t v á n, megve jegyzője.

— A honvédség lövegcsőrei. A „L. C.“ szerint állítólag a felsőbb körökben az a szándék, hogy takarékosági és egyéb más okok miatt (?) a honvédségnek megszüntessék a szórólöveg-osztályt. Az eddig itt használt lovak, a mennyiben a lovasság azokat nem használhatja, el fognak adatni.

— Kitüntetés. Báró Nyáry Albertet, a magyar tud. akademia levelező tagját, az olasz heraldikai akademia (Academia eraldica d'Italia) levelező tagjának megválasztotta s az erről szóló oklevelet számára meg is küldötte.

— A „szent“ Magyar Állam-tól ugyan kikap a „szegénytelen kolozsvári hazafiás“, a miért sem a közönségnek, sem a birálatnak nem volt szája izére a Salome című „schaurige murit“. Ezt pedig tulajdonítja a nevezett lap, mely inkább akar „szent“ lenni, mintsem „krachlegény, pénztársikkasztó, gründer, igazgató-tanácsos szabadoucz“ a rossz színészek és a maroknyi közönség egy részének, mely vastag nyaku türelmetlenséggel volt a „szent“ „M. Á.“ és munkatársai ellen. Bezzeg mond a nevezett lap, Pesten jó volt e darab, a főváros művelt közönsége zajosan tapsolta, de sikert nem arathat (a kolozsvár) zugszínházban, a rossz színészek kezében, a zugkritikusok bornirtsága előtt „kik előleges intrigákkal (!) dolgozván a darab sikere ellen“ — elég szemérmelenek bevallani, hogy a „szent“ „M. Á.“ munkatársa áll homályosan látó szemek előtt. — De talán elég is lesz ennyi idézet ebből a „szent“ káromkodásból, mely „a mind becsületes emberekből álló“ ultramontanizmus martyrként akarná „Salome“ íróját feltüntetni. Részünkről sokkal inkább megbocsátjuk b. Jósika Kálmánnak azt, hogy ultramontan, mint azt, hogy „Salomét“ írta.

— Regényes styl. Egy amerikai regényíró következőleg ír le egy csókot: „Éj hold, a szerelemtől égő pár kilopta magát a hold halvány fénye alól a lugas árnya alá! Midőn ajkaik érintkeztek, olyan hangot adott, mint mikor egy tehén hátsó lábát a mocásból kihuzza.

— Daoud basa. a közmnkák minisztere a magas portánál, ki október elején egészségi szempontokból Blaritzba, déli Franciaországba utazott, néhány nap előtt meghalt. Daoud basa 57 évet élt s a birodalom egyik legműveltebb embere volt. A berlini tudományos akademia tagjai közé számított a Törökország neki köszöni a távirtdai szolgálat új berendezését.

— Orosz sajtóviszonyok. A pétervári „Ruszkij Mir“ és „Syn Otecstva“ szerkesztői e napokban ismét 10 rubel pénzbírságra s egy napi házi fogságra ítélt a sajtótörvényszék. Bűnök az volt, hogy a „Times“-nek cikizték, mely Sándor cár bécsi látogatásáról s az orosz trónörökös londoni útjáról szolt, továbbá egy londoni levelet lenyomattak a nélkül, hogy e végből a császári ház miniszterének előleges engedélyét kikérték volna.

Kivonat a „Hivatalos Lap“-ból.

— Pályázatok. A maros-újvári m. kir. sóbányahivatalnál egy vízgépör s a szamosújvári kir.

ügyészségnél üresedésben levő egy irtóki állomásra a pályázatok ki vannak hirdetve.

— Tolvajság büntetvéért vád alá helyezett es.-sz.-domokosi Kerekes (Duna) Jánost a es.-szeredai törvényszék körözöttei.

— Sigmond Eleknek n. Grün Sámuel hagyatéka elleni ügyében, alperesi hagyatéka részére gondnokul a kolozsvári járásbíróaság Ferenczi Miklós ügyvédet nevezte ki.

— A Szemerján 1873. márcz. 9-én elhalt Bora Dávid örökség tárgyát képező ingatlan vagyona nézve az örökösödési jog érvényesítése végett 45 nap tüzettett ki.

— Szamosújvári Medgyesi Ignác összes vagyona felett a csőd megnyitottat.

— Kibédi Krisztina, Gál Ignácának Szabó András hagyatéka elleni ügyében alperesi hagyatéknak a végrehajtás foganatosításánál leendő képviselésére ügygondnokul kolozsvári ügyvéd dr. Fischer Lajos neveztetett ki.

— Stark Józsefnek Henzenberger hagyatéka ellen folyamatba tett keresete sommás tárgyalására decz. 17-e tüzettett ki.

— Szamosújvárt 1871. márcz. 5-én elhalt Beteg Todor hagyatékahez örökösödési joggal bírón igényeiket 45 nap alatt bejelenthetik.

— A fogarasi ev. ref. ecclesia felperes részére bürkösi Szaboszai B. Lajos végrehajtást szenvedőtől 12,097 frt, 10 kr-ra becsült ingatlan vagyona, végrehajtási árverés rendeltetvén, annak foganatosítására decz. 22-es 1874. január 27. tüzettek ki.

— A m. keleti vasúttársaság alperestől az erd. r. c. püspökség felperes részére lefoglalt egy gőzmozdony nov. 29-én árverezés útján eladták.

— Örményszékesi Szalánzi Domokosnak n.-szebeni Sükösd József részére kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt ingóságai nov. 29-én eladatnak.

— Gáspár Jánosné Müller Róza felperesnek, Gáspár János alperes ellen 258 frt gyermek-tartás iránti ügyében alperesnek lefoglalt ingóságai Sz.-Udvarhelyt decz. 10-én esetleg 1874. jan. 10-én eladatnak.

Figyelmeztetjük a t. cz. közönséget Stein János muzeumegyleti könyvtáros és egy.-nyomdász 1874-ik évi képes naptárára, a mely e napokban fog megjelenni és dús tartalma mellett a ministeriumok, az erdélyi összes törvényszéki, közigazgatási, pénzügyigazgatósági, adó-, posta- és távirtdahivatali; továbbá az állami és más nyilvános intézeteknek, a legújabb és teljesen hiteles adatok után összeállított tiszti cím- és névtárát fogja tartalmazni; és így hivatalnokok, gazdák, magánosok és üzletembereknek szükséges, csaknem nélkülözhetetlen kézikönyvül szolgálni lesz hivatva. Bolti ára csak 50 kr.

Felelős szerkesztő: Szász Béla

Nyitlér.*)

Minden betegnek erő és egészség gyógyszer és költség nélkül: Revalesciere Du Barry.
Londonból. (56—208)

Minden szenvedőnek egészségre a dolcát Revalesciere du Barry által, a mely gyógyszer használatára és költség nélkül a következő betegségek gyógyítja: Gyomor-, ideg-, tüdő-, máj-, mirigy-, nyálkártya-, lélegzet-, hűdés-, és vesebajokat, tuberculoset, asztmát, asztmát, hurutot, emésztés hiányt, dugulást, vérhasat, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vizeköt, hideglázt, szédülést, vértelenséget, tüdőgázt, éme lygést és hányást még teherben is, diabetet, lúskomorságot, oványoságot, csúzt, közsérnyet, épkört. Kivonat 75-000 bizonyítványból gyógyulásokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak.

68471. sz. bizonyítvány.

Prunetto (Mondovi mellett) 26. okt. 1873.
Uram! Biztosíthatom önt, hogy a mióta a csodálatos Revalesciere du Barryt használok, az az két év óta, aggyakorom nehézségek nem érzem, sem 84 évem tarhét. Lábszáraim ismét karsuk, látásom oly jó, hogy nincs szemüvegre szükségem; gyomrom erős, mint 30 éves koromban — szóval megiffodva érzem magam; prédikálok, gyontatok, betegetek látogatok, meglehetően hosszú utakat teszek gyalog, eszem tisztá, emlékező tehetőségem friss. Kérem e nyilatkozatomat közzétenni a hol önnök tetteik. Alázatos szolgálja

Castelli Péter, abbé,

bachal- és titud-prunettoi plébános a mondovi kerületben.

75705 sz. bizonyít.

Bécs, Praterstr. 22. május 1871.
Hálával tartozom önnök azon eredményért, a melyet kitűnő Revalesciere rajtam gyakorolt. Gyakran szenvedtem t. i. gyomorgörcsben, hurutban és vérhasban, a melyekből kitűnő szere megmentett.

Grossmann L.

Táplálóból levén a husnál, a Revalesciere szitessékné és gyermekeknél 60-szer olcsóbb a gyógyszerem.
1/2 fontos bádogszelvényben 1 frt. 50 kr., 1 font 2 frt 50 kr., 2 font 4 frt. 50 kr., 5 font 10 frt. 12 font 20 frt. 24 font 36 frt. Revalesciere kétszeresült szelvényekben 2 frt 50 kr és 4 frt 50 kr. Revalesciere csokolade porban és táblákban 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csészére 2 frt 50 kr. 48 csészére 4 frt 50 kr. Porban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt. Kapható Barry du Barry és társai által Bécsben, Wallfischgasse 8 sz. valamint minden városban jó gyógyszeresnél és tüzserúsknál; a bécsi ház el is küldi minden irányba postai utánvét vagy utalvány mellett.
Kolozsvárt: Binder Károlynál. Debreczenben: Miklóvit István a „Kegyhoz“ címzett gyógyszeráránál. Dunán-földvált: Nadhera Pálnál. Brassóban: Fabiek Ede és Ikelusnál. Gyula-Fehérvárt: Mihelyes Zeigmond gyógyszeresnél. Marosvásárhelyt: Fogarassy Demeternél. Pesten: Török Józsefnél. Temesvárt: Quirinyi Alajos és a város gyógyszeráránál.

(* E rovat alatti közleményekért csupán a sajtóhatóság nyájába vállal felelősséget. Szerk.)

Hivatalos.

Sz. 5563. 1873.

(449)

(1—3)

Hirdetmény.

A báró főispán ur meghagyásából Tordamegye képviselő bizottsági tagjait a **folyó évi december 5-én** Tordán a megyeházánál d. e 10 órakor kezdőleg tartandó közgyűlésre tisztelettel meghívom.

Tárgyai lesznek:

- a) az igazoló választmány által kiigazított legtöbb adót fizetők névsorának megállapítása.
b) a lemondott és időközben elhalt választott bizottsági tagok helyébe a választás iránti intézkedés.
Torda, 1873. november 17-én.

MIKSA ELEK, alispán.

(446)

(3—3)

A.) Hirdetmény.

A m. kir. pénzügyminiszterium részéről a m. kir. dohánygyárak és beváltó hivatalok számára 1874-dik évben szükségelt három nyüstös és kőcvászon, zsinégvászón, továbbá zsinégzővedék, csomagoló és varrózsinég és fehérítetlen varró czérna szállítására nézve ezennel versenytárgyalás iratit ki, melyhez írásbeli helyezett, a 10 % bánatpénz letételét igazoló pénztári nyugtával ellátott és lepecsételt ajánlatok a budapesti m. kir. dohánybeaváltó felügyelőség (Pest stationtca) legfeljebb 1873 évi december-hó 3-án déli 12 óráig benyújtandók.

A szállítandó mennyiségek körül-belől következők:

- a) 92,342 bécsi rőf $\frac{1}{4}$ rőf szélességű háromnyüstös vászon zsákokra és ponyvákra;
b) 20,225 bécsi rőf $\frac{1}{4}$ rőf szélességű kőcvászon zsákokra;
c) 64,200 bécsi rőf $\frac{1}{4}$ rőf szélességű kőcvászon zsákokra;
d) 405 öl és 8 hüvelyk $9\frac{1}{2}$ — $18\frac{1}{2}$ hüvelyk szélességű zsinégvászón;
e) 100,000 bécsi rőf $\frac{1}{4}$ rőf $18\frac{1}{2}$ hüvelyk szélességű kőcvászon bálózásához;
f) 3,550 bécsi rőf zsinégzővedék;
g) 8,470 bécsi font csomagoló-zsinég;
h) 8,630 bécsi font varró-zsinég és
i) 858 bécsi font fehérítetlen varró-czérna.

A szállítandó áru minősége, a dohánygyárak és beváltó hivatalok, melyekhez, mely időben és mennyiségben szállítandó, nem különben az ajánlati és szállítási feltételek az egyidejűleg kiadott részletes B.) hirdetményből láthatók, mely minden m. kir. dohánygyárnál, dohánybeaváltó felügyelőség-nél és hivatalnál, továbbá a cs. kir. dohányjövédéki főigazgatóság, gazdasági hivatalánál Bécsben, végre valamennyi cs. kir. dohánygyárnál megtekinthető.
Budapest, 1873 november 3-án.

A m. kir. pénzügyminiszteriumtól.

(Utánnyomat nem díjazatik.)

Sz. 1463. 1873.

(445)

(3—3)

Pályázat.

Kolozsmegye gyalui jár. havasi köjegyzői állomás, mely Marisel, Magura, Lapista, Hideghavas, Meleg- és Hidegzsamos községekből áll, évesében jövén, ezen évenkénti 640 frt. fizetéssel, melyből tartozik a köjegyző magának egy alkalmas irnokot is tartani, 120 frt. szállás 125 frt. szolgálata és 35 frt. irodai általánnyal ellátott köjegyzői állomásra pályázat nyitattik.

Pályázni kívánók felhivatnak saját kezűleg irt és az 1871 ik évi XVIII ik t. cz. 74 — 75 §-a kívánalmaival megegyezőleg felszerelt kérvényeiket **bezárólag folyó hó 23-ig** aláírthoz juttatni.

Gyalu, november hó 14 én, 1873

POP MIKLÓS, szolgabíró.

Nem hivatalos.

(448)

(1—6)

Van Buskirk illatos

SOZODONT-ja,

legkitűnőbb fog-óv- és foghús-erősítő szer;

a szájak kellemes ízt kölcsönöz, eltávolít minden borkó és tályogrészt a fogakról, tökéletesen megóvjá azokat további romlástól és a romlott részek fehér színét teljesen visszaadja.

(448)

(1—6)

Eredeti minőségben csak Stein János főraktárnál Kolozsvárt kapható. Ára egy füvegnek porral és használati utasítással együtt, diszes kiállításban **3 frt. o. ért.**

Néhány napra elegendő próba-füvegcsék ingyen szolgáltatnak ki.

Ámbár fogporok és pépek néha igen alkalmasok a fogak tisztántartására, az eddig ismert effle szerek közt még sem bir egyetlen egy is azon megfizethetetlen tulajdonnal, hogy a fogak üregét és közeit is megtisztítsa, az azokban meggyűlt tápmaradékokat, a melyek leginkább rontják a fogakat, teljesen eltávolítsák. Ezen tulajdon képezi a „Sozodont” legfőbb becsét. E mellett a rőt hadast gátoló oly tulajdonai is vannak, a melyek kitűnő aromikus illatával, egyet len pipereasztali-fényűzési czikké emelik, mert minden kellemetlen büzt, még a dohányszagot is elűzi a szájból s annak folytonosan friss és kellemes érzést biztosít. Használata felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt valódi gyönyör, s rövid időn oly nélkülözhetlenné válik, mint a test más tisztántartási eszközei.

A „Sozodont” továbbá igen alkalmas betegek, főleg hideglázások szája kiöblítésére, néhány csepp egy szájnvi vízben nehányszor a szájbán megforgatva, eltávolít minden száraz lázas lerakadást a nyelvről és környékeiről s a szájat több órán át üdén tartja.

A „Sozodont” diszes papirtokban van, s a „Sozodont-tinktu-rán” kívül egy katulya „Sozodont-port” is tartalmaz és szabályszerűleg használva 5 — 6 hónapig elég egy személy számára.

Használati utasítás. A vízbe mártott fogkefére néhány csepp Sozodont tinktu-rát kell csepegtetni s a fogakat ezzel jól megdörzsölni kívül belől, a keletkező habot el kell hagyni, hogy mindentív behatoljon, aztán ki kell öblíteni a szájat friss vízzel, a port hetenként 1—2-szer kell a tinkturával együtt használni.

Dr. Ziurek, bites törvényszéki és kereskedelmi vegyész Berlinben, a Sozodont pontos vegy-elemzése után következő véleményét adott felőle.

A nekem van Buskirk Sozodont-ja nevezett alatt megvizsgálás végett átadott fog tisztító-szer nem tartalmaz egészség ellenes anyagot, sőt mint igen czélszerű ajánlató a használatra.

Dr. ZIUREK.

Bizonyítványok a „SOZODONT” jeles tulajdonai felől:

Hornblower főbíró, Newark, New-Jerseyben így nyilatkozik:
A legbecsesebb toiletté-készítmény, melyet valaha láttam, az igen helyesen „Sozodont”-nak nevezett fog-óv- és tisztító-szer Van Buskirk úrtól. Családom ezt darab időre használta s meggyőződöt, hogy nem csak igen czélszerű fog-tisztító-szer, hanem a szájjal közeledő által is felelelőleg és kellemesen hat. Legjelesebb orvosi tekintélyeink bizonyítványain kívül, Van Buskirk minden tekintetben szeplőtlen neve és szakképzettsége is elegendő kezesség készítménye hatályosságát és becsét illetőleg.

Pennington kormányzó bizonyítványa.

Egy ugynevezett „Sozodont”-t tisztító szert használtam, melyet Van Buskirk ur gyárt és igen jóhatásúnak találtam. Nagyon jótékonyan hat a fogakra, s tisztítja a lélegzetet. Van Buskirk ur jelle-me kezessé minden ezek jóságáról, mely az ő nevét viseli.

Darcy John S. orvostudor véleménye:

Van Buskirk „Sozodont”-ját családomban régóta használja s becses kiegészítő részül tartja toiletté asztalának. — Műtán megismerkedtem a „Sozodont” alkatrészével, biztosan állíthatom, hogy ártalmat nem tartalmaz, — ellenkezőleg, tisztító ereje legalkalmasabb, hogy fenntartó befolyást gyakoroljon a fogakra.

Bertelsen Edv. gyak. orvos Copenhagenben, így nyilatkozik:

Hosszas ideig használván Van Buskirk „Sozodont”-ját árvendek bizonyíthatni, hogy a fogak tisztán és épen tartására szolgáló tulajdonai mellett, igen jeles szájbőlítő szer, 4—6 csepp egy liquen-rős pohár vízben, a szájak hosszabb ideig tartó üde és kellemes ízt kölcsönöz, eltávolít minden nyál-kasságot s erősíti a szájjal nyálhártyáját.

Carstens Axel, fogorvos Copenhagenben ezt mondja:

Aló irt bemutatva 1872 ben a Copenhagenben tartott fogorvosi gyűlésen Van Buskirk „Sozodont”-ját s személyesen is használta azt és nem csak kellemesnek, hanem jeles hatásúnak is találta

Legujabban megjelentek és

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Naptárak 1874-re.

AZ „ATHENAEUM”

(Ezelőtt Emich Gusztáv)

Nagy Képes Naptár

a 1874-dik évre.

Szerkeszti Sárkány János Ferencz. Teljes tisztí czimtarrral. Tizenötödik évi folyam számos fametszvényvel. Ára 1 forint.

Ez a legszebb, legteljesebb és aránylag legolcsóbb naptár.

Közhasznú

Erdélyi Képes Naptár

1874-dik közönséges evre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására. Tizenötödik évfolyam. Ára 26 kr.

Egyetemi hallgatók

Zseb-naptára

1873 $\frac{1}{4}$ évre.

Szerkeszti KAN BELA. Első évi folyam

Angol-vászonba kötve, jegyzék-alakban, ironnal ellátva.

Ára 1 frt 20 kr.

AZ ATHENAEUM

Kis Képes Naptára

az 1874-dik évre.

Szerkeszti Sárkány János Ferencz. Negyedik évi folyam.

Számos remek metszvényvel. Ára 50 kr.

Balpárti Nép-Naptár.

Balpárti polgártársai számára szerkeszti Vasgyuró Tamás. 1874.

Negyedik évfolyam. Ára 50 kr.

A „Nép Zászlója” Naptára 1874.

A magyarnép számára. Szerkeszti Áldor Imre. Hatodik évfolyam.

Ára 40 kr.

Képes Kalendárium 1874. közönséges évre.

Alapítá Majer István. Szerkeszti Köhalmi K. József.

XIX-dik évi folyam. Ára 50 kr.

Nevezzünk! új humoristikus

N a p t á r.

A magyarnép számára 1874. közévre. Ötödik évfolyam.

Ára 40 kr.

Jegyzék-Napló,

ügyvédek és bírák számára. 1874.

Szerkeszti Schnierer Gyula jogtudor, ügyvéd. Tizedik évfolyam.

Ára 1 frt 20 kr.

Irodai fali naptár 1874

é v r e.

Rom. katolikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, s a királyhágon inneni rész törvényszékei s járásbírószékei táblázatos kimutatásával.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

Ugyan csak

Stein János kereskedésében

kaphatók:

CHOPIN,

Liszt Ferencz után

franciából

Gróf Vass Ottilia. Ára 1 frt 60 kr.

A vadember halála.

Regény.

Ponson du Terrail után fran-

cziából fordítva.

Ára 4 kötetnek 4 frt.

A kórisme

megállapítására szükséges vizsgálati módszerek.

Irta itj. Purjesz Zsigmond.

Ára 1 frt 20 kr.

Három nemzedék.

Széchenyi és Vörösmarty, Kossuth és Petőfi, Deák és Arany.

Ára 60 kr.

Kastély és Hámor.

Regény.

Ponson du Terrail után franczi-

ából fordítva

Ára 2 kötetnek 2 frt.

Az arany ember.

Regény 5 kötetben. Irta Jókai Mór.

Ára 5 frt.

BESZÉLYEK,

német, francia és angol eredeti után

fordították többen. Ára 1 frt.

Huszonöt év után.

Tóth Kálmán válogatott költemé-

nyei. 2 kötet. Pompás diszkötésbe-

Ára 3 frt 20 kr.

Egy tör története.

Regény. Oettinger után fordította

Balázs Frigyes.

Ára 1 frt 20 kr.

ROBIN HOOD.

Irta James György, fordította

Petőfi Sándor.

Ára füzve 1 frt 50 kr.

Kötve 2 frt 20 kr.

Egy kép a forradalomból.

Elbeszélés. Irta Bolgár Kálmán.

Ára 1 frt.

A komédia elmélete.

A Kisfaludy-társaság által jutalmazott

pályamunka.

Irta Névy László. Ára 1 frt.

Magyar önügyvéd

vagyis elméleti és gyakorlati tanácsadó

és utmutató a polgári életben

leginkább előforduló jogügyletek elm-

tározására, továbbá az államfő, az ál-

lamkormány, s a közigazgatási és bírói

hatóságoknál ügyvédi segély nélkül be-

nyújtható mindennemű folyamodványok,

kérvények, panaszok, felebbezések, va-

lamint a jogügyleteket tárgyazó magán-

okiratok és beadványok fogalmazására

és szerkesztésére vonatkozólag több

százra menő magyar és német szövegű

íromány-példával ellátva. Minden osz-

tálybeli honpolgárok használatára. Irta

TÓTH LAJOS köz- és váltóügyvéd,

Pestmegye volt tisztí főügyésze.

Harmadik, egészen átdolgozott s

az időközben hatályba lépett újabb és

legújabb hazai törvények alapján ki-

egészített és jelentékenyen bővített

kiadás. Ára 2 frt 40 kr.

A törvényszéki orvostudo-

mány gyakorlati kézikönyve,

különös tekintettel a legújabb

szabályrendeletekre,

orvosok, jogtudók és tanulók számára.

Irta dr. GROSZ LAJOS,

az országos közegészségi tanács rendes

tagja és jegyzője; m. k. államvasuti

igazgató főorvos; egyetemi m. tanár;

a budapesti kir. orvos-egylet, a m. k.

természettud. társulat, a bécsi cs. kir.

állat-növénytan, az alsórajnai természet-

orvostani, a német törvényszéki lélek-

tani tudományos egyletek tagja.

Ára 3 frt 60 kr.